Aan: Gemeente Horst aan de Maas

Van: Stichting EDSP ECO

Datum: 20 juli 2025

Onderwerp: Zienswijze ontwerp omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 namens stichting EDSP ECO m.b.t. de verplichtingen t.a.v. de eisen in de KaderRichtlijn Water (KRW) en naleving van (EU) wet- en regelgeving gebruiksverbod landbouwgif in beschermde natuur- drinkwaterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden.

Beste wethouder Eric Beurskens, Riny Coenders, Robert Martens, Roy Bouten, gemeentesecretaris Henk Mensink, burgemeester Ryan Palmen , gemeenteraad en betrokken beleidsmakers,

Met deze zienswijze maken wij – Stichting EDSP ECO – bezwaar tegen het uitblijven van concrete maatregelen in de ontwerp Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 met betrekking tot de bescherming van de volksgezondheid, de (drink)waterkwaliteit en de natuur tegen de aantoonbaar schadelijke effecten van landbouwgif, zoals o.a. erkend in het bijbehorende Omgevingseffectrapport (OER) van Sweco en de honderden wetenschappelijke onderzoeksrapporten, beleidsdocumenten, gerechtelijke uitspraken en nieuwsberichten die u hier kunt vinden: https://klimaatcoalitie.org/gifvrij#docs-en-nieuws

De huidige formuleringen in de visie zijn vrijblijvend en ontoereikend, en gaan voorbij aan zowel nationale als Europese wet- en regelgeving, die bindende verplichtingen oplegt aan gemeenten, provincies én het rijk.

1. Wettelijke verplichtingen die genegeerd worden

Wet publieke gezondheid (Wpg)

Volgens **artikel 2 Wpg** rust op het College van B&W een expliciete zorgplicht om de gezondheid van inwoners te beschermen, bewaken en bevorderen. Dit omvat het voorkomen van blootstelling aan ziekmakende stoffen, zoals bestrijdingsmiddelen.

Bron: https://wetten.overheid.nl/BWBR0024705/2025-07-05

Drinkwaterrichtlijn (EU) 2020/2184

De gemeente dient actief te waarborgen dat grond- en oppervlaktewater in drinkwaterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden beschermd wordt tegen verontreiniging, in het bijzonder door pesticiden. Artikel 7 van de Drinkwaterrichtlijn stelt dat lidstaten (en dus ook decentrale overheden) passende maatregelen moeten nemen om verdere verontreiniging te voorkomen.

Bronnen:

https://wetten.overheid.nl/BWBR0037885/2025-07-01

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32000L0060

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020L2184

https://www.wareg.org/articles/drinking-water-directive/

Kaderrichtlijn Water (KRW – Richtlijn 2000/60/EG)

Artikelen **1, 4 en 11 KRW** verplichten tot het behalen van een goede chemische en ecologische toestand van oppervlakte- en grondwater, én het nemen van alle nodige maatregelen om verslechtering te voorkomen. In de jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie is dit verslechteringsverbod herhaaldelijk bevestigd:

- **C-461/13** – Verslechtering is verboden, ongeacht of KRW-doelen al zijn gehaald
- **C-535/18** – Verwijst specifiek naar nationaal overheden als uitvoeringsverantwoordelijke

Bronnen:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32000L0060

https://klimaatcoalitie.org/docs/2024-03-18-mob-kaderrichtlijn-water-krw-normen-2027-verslechteringsverbod-en-inspanningsverplichting-achtergrond-informatie.pdf

https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-05-11-rli-brief-aan-gov-nl-miniew-advies-water-goed-geregeld-tav-europese-kaderrichtlijn-water-krw.pdf

https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-03-27-gov-nl-minienw-het-rijk-en-de-regio-s-zetten-extra-vaart-om-te-voldoen-aan-de-kaderrichtlijn-water-krw.pdf

https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-06-30-gov-nl-minienw-kabinetsreactie-rli-advies-over-kader-richtlijn-water-en-nadere-invulling-van-krw.pdf

(Drink)Waterwet & Omgevingswet

Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Deze verplicht overheden om de fysieke leefomgeving zodanig in te richten dat gezondheid, veiligheid en duurzaamheid beschermd worden (art. 1.3). Onder de **Waterwet** geldt bovendien een zorgplicht voor gemeenten om de waterkwaliteit in lijn te brengen met de doelen uit de KRW.

Bronnen:

https://wetten.overheid.nl/BWBR0026338/2024-01-01

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020L2184

https://wetten.overheid.nl/BWBR0037885/2025-07-01

https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/zorgplicht/

Habitatrichtlijn (92/43/EEG)

Artikel 6 legt vast dat in of nabij Natura 2000-gebieden elke vorm van verslechtering van natuurlijke habitats of verstoring van soorten verboden is, tenzij er dwingende redenen van openbaar belang zijn én mitigerende compensatie is gegarandeerd. De huidige situatie in Horst aan de Maas – zoals beschreven in het Sweco-rapport – laat zien dat meerdere natuurgebieden lijden onder toxische belasting.

Bron: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20130701

2. Stand van zaken in Horst aan de Maas

Uit het bij de ontwerp omgevingsvisie opgeleverde Sweco-rapport blijkt onder meer:

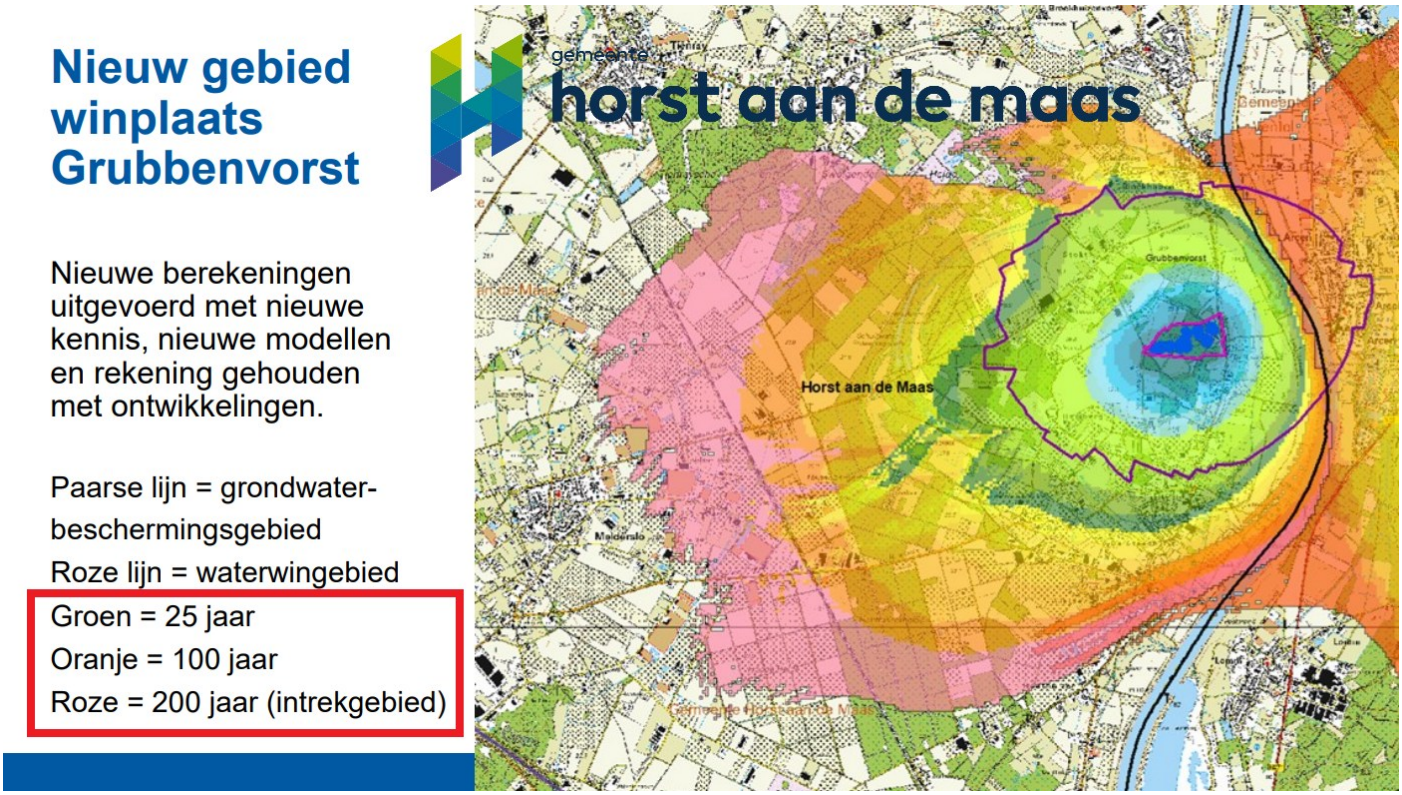
- Hoge toxische druk in oppervlaktewater
- Overmatige inzet van bestrijdingsmiddelen met schadelijke gevolgen voor mens en natuur
- Twee kwetsbare grond- en drinkwaterbeschermingsgebieden

De ontwerp omgevingsvisie negeert deze problematiek grotendeels en verwijst **nergens** naar de KRW, noch naar andere bindende EU- en nationale wetgeving. Er worden geen concrete maatregelen opgenomen om schadelijke landbouwpraktijken terug te dringen of inwoners te beschermen tegen blootstelling.

In de ontwerp omgevingsvisie 2024 van de gemeente Horst aan de Maas is het zelfs heel nadrukkelijk het volgende opgenomen waaruit blijkt dat het gemeentebestuur haar wettelijke taak willens en wetens verzaakt:

> *Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen vlak bij de dorpen moet nog verder worden uitgewerkt. […]*
>
> *We willen onze inwoners op termijn beter beschermen tegen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de buurt van woningen. Zo willen we mogelijke gezondheidsrisico's voorkomen. […]*
>
> *Op de lange termijn willen we een betere bescherming van dorpen en andere kwetsbare functies.*

Het gemeentebestuur van Horst aan de Maas is de afgelopen jaren zeer uitgebreid op de hoogte gesteld van haar verplichtingen en de consequenties van het uitblijven van concrete acties om aan wet- en regelgeving te voldoen. Desondanks blijven beleidsmakers en bestuursleden stelselmatig keuzes maken die ten koste gaan van de gezondheid, de natuur en de toekomstige generaties. De kaart hieronder van het drinkwaterwingebied Grubbenvorst (goed voor 2,6 miljard liter drinkwater per jaar) komt uit een presentatie van de gemeente uit 2023. Op de kaart is te zien hoeveel jaar een druppel landbouwgif er over doet voordat het in het waterwingebied belandt. Ondanks de keiharde wettelijke verplichting om het drinkwatergebied te beschermen doet de gemeente hier in de praktijk niets voor.

Bronnen: https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-10-31-gov-nl-provincie-limburg-kaart-gemeente-horst-aan-de-maas-intrekgebied-landbouwgif-drinkwaterwingebied-grubbenvorst.pdf

3. Oproep tot actie

Wij eisen dat de gemeente:

1. De ontwerpvisie herziet en **concrete maatregelen** opneemt om landbouwgif actief uit te faseren in en nabij:
    - Woonkernen
    - Grondwaterbeschermingsgebieden
    - Natura 2000-gebieden
2. De Europese KRW, Habitatrichtlijn, Drinkwaterrichtlijn en nationale verplichtingen uit de Wpg, Waterwet en Omgevingswet **expliciet integreert in beleidsteksten**
3. Verplicht overleg aangaat met het Waterschap, de provincie en de GGD over uitvoering en handhaving
4. Concrete acties, uitvoering en handhaving implementeert ter bescherming onze gezondheid en de natuur

4. Gevolgen bij uitblijven naleving

Indien het College en de gemeenteraad geen gevolg geven aan bovengenoemde verplichtingen, zijn wij genoodzaakt om:

- De definitieve omgevingsvisie aan te vechten bij de **Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State**
- Strafrechtelijke stappen voor te bereiden, in samenwerking met juridische experts en belangenorganisaties, op basis van nalatigheid die leidt tot **risico's voor de volksgezondheid en schade aan natuur en toekomstige generaties** (zie o.a. artikel 173a Wetboek van Strafrecht)

5. Eerdere inbreng en onderbouwing

Wij verwijzen naar onze eerdere documenten en de honderden wetenschappelijke onderzoeksrapporten, gerechtelijke uitspraken, beleidsdocumenten en nieuwsberichten: https://klimaatcoalitie.org/gifvrij#docs-en-nieuws

Zienswijze ontwerp-POVI Limburg – EDSP ECO & Klimaatcoalitie:

https://klimaatcoalitie.org/docs/2025-06-02-edsp-eco-zienswijze-aan-provincie-limburg-ontwerp-povi-hoofdstuk-krw.pdf

Inbreng concept-omgevingsvisie 2040 Horst aan de Maas – EDSP ECO & Klimaatcoalitie:

https://klimaatcoalitie.org/docs/2025-03-31-klimaatcoalitie-en-edspeco-inbreng-concept-omgevingsvisie-2040-gemeente-horst-aan-de-maas-eis-naleving-eu-wet-en-regelgeving-gebruiksverbod-landbouwgif.pdf

6. Relevante passages uit de ontwerp omgevingsvisie en rapport

Hieronder hebben we een aantal relevante passages toevoegt uit de ontwerp omgevingsvisie en het rapport. Ondanks dat het bijgeleverde rapport duidelijk laat zien dat de beoogde plannen niet het gewenste resultaat zullen opleveren m.b.t. o.a. de eisen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en zeer duidelijk aangeven dat het huidige landbouwgif gebruik in de gemeente Horst aan de Maas funest is voor de gezondheid en de natuur wordt er in het ontwerp van de omgevingsvisie niet eens gerept over de Kaderrichtlijn Water (KRW) en wordt het beperken van het landbouwgif bijna volledig buiten beschouwing gelaten.

Ontwerp Omgevingsvisie 2040

Bron: https://hilkensberg.org/docs/2025-06-19-gemeente-horst-aan-de-maas-ontwerp-omgevingsvisie-2040-toelichting-en-uitwerking.pdf

We versterken groen-blauwstructuren. Water- en bodemkwaliteit zijn belangrijk. Zonder schoon water en een gezonde bodem gaat de natuur en de biodiversiteit achteruit, wordt het milieu slechter en landbouw steeds moeilijker.

Bodem en water mede sturend 'Bodem en water mede sturend' betekent dat functie en ruimtegebruik aansluiten bij de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit vermindert de kwetsbaarheid voor klimaatverandering, beschermt (drink) watervoorraden, zorgt voor goede kwaliteit grond-, oppervlakte- en drinkwater, verbetert biodiversiteit en voorkomt bodemdaling (veengebied). Voor de inrichting van onze leefomgeving passen we de zes ontwerpprincipes bodem en water mede sturend toe:

Ontwerpprincipe 1 'Niet afwentelen' betekent voor de agrarische sector onder andere dat emissies uit de agrarische sector de draagkracht van het bodem- en watersysteem niet mogen overschrijden. […]

De waterpartners van Waterpanel Noord hebben 'Bouwstenen voor water en klimaat' opgesteld. Hierin staan vier bouwstenen en bijbehorende doelen voor de omgevingsvisie. Deze vier bouwstenen zijn:

1. Natuurlijk water: we realiseren een gezond waterecosysteem.

2. Passende bescherming: we bieden onder andere met klimaat adaptieve inrichting en beheer passende bescherming tegen overstromingen, wateroverlast en andere gevolgen van klimaatverandering.

3. Schoon water: we zorgen dat we beschikken over voldoende water van goede kwaliteit dat bijdraagt aan een aantrekkelijke leefomgeving en maatschappelijke doelen, zoals schoon drinkwater en zwemwater.

4. Voldoende water: nu en in de toekomst beschikken we over voldoende en kwalitatief goed oppervlakte en grondwater.

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen vlak bij de dorpen moet nog verder worden uitgewerkt.

We willen onze inwoners op termijn beter beschermen tegen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de buurt van woningen. Zo willen we mogelijke gezondheidsrisico's voorkomen. Op dit moment gelden er landelijke regels voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Een landelijke autoriteit beoordeelt welke middelen zijn toegestaan. Daarnaast werkt de sector zelf aan nieuwe technieken om het wegwaaien ('drift') van middelen te voorkomen of om alternatieven te testen. Als gemeente moedigen we ondernemers aan om vaker te kiezen voor natuurlijke of biologische gewasbeschermingsmiddelen, waar dat mogelijk is. Rond dit thema is veel beweging door nieuwe uitspraken van rechters en onderzoeksresultaten.

We volgen deze ontwikkelingen nauw en onderzoeken of de huidige vuistregel van 50 meter aangepast moet worden. Op de lange termijn willen we een betere bescherming van dorpen en andere kwetsbare functies. Samen met de agrarische sector zoeken we naar manieren om dat te realiseren.

Omgevingseffectrapport (OER) Ontwerp Omgevingsvisie 2040

Bron: https://hilkensberg.org/docs/2025-06-18-sweco-omgevingseffectrapport-ontwerp-omgevingsvisie-2040-gemeente-horst-aan-de-maas.pdf

Het criteria water wordt getoetst aan de waterkwaliteit oppervlakte water en grondwater in het stedelijk en landelijk gebied. Waterschap Limburg stelt het doel in een schoon grond- en oppervlaktewatersysteem te voorzien dat voldoet aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Klimaatverandering en landbouw kunnen negatieve effecten hebben op de waterkwaliteit en waterkwantiteit. In de referentiesituatie wordt nog geen algehele goede waterkwaliteit verwacht.

7.3 Agrarische Bedrijven: juiste functie op de juiste plek

Voor zover bekend zijn de toepassing van bestrijdingsmiddelen en bemesting van invloed op de waterkwaliteit en dienen in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) hier maatregelen op de te worden genomen. De exacte omvang van de maatregelen in dit gebied is thans niet bekend.

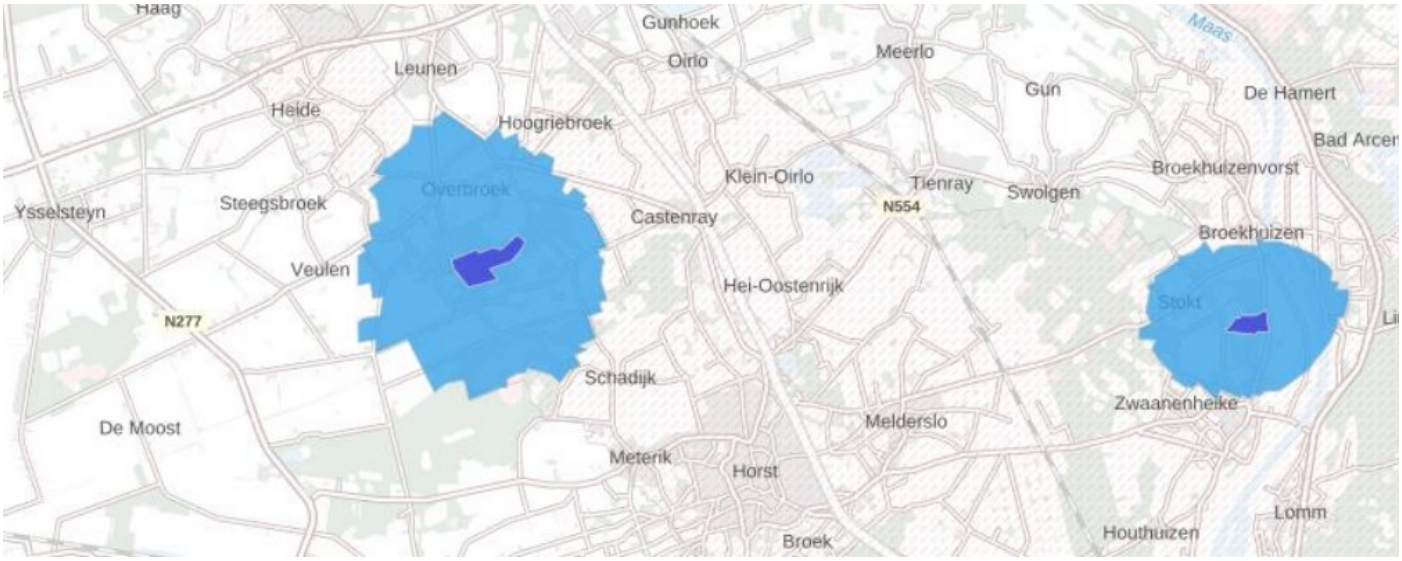
Momenteel zijn het telen van één gewas, overmatig gebruik van kunstmest en intensieve veehouderij het meest schadelijk voor het (herstel van het) natuurlijke bodem- en watersysteem. Technische innovatie kan hierbij een rol spelen, maar is niet de enige oplossing. Het is van belang om een diversiteit in de landbouw te stimuleren en overmatig gebruik van kunstmest en monoculturen te verminderen.

5.5 Water

Beoordelingstabel

Criterium	**Kwaliteitsniveau huidige situatie**	**Kwaliteitsniveau referentiesituatie**
Waterkwaliteit oppervlaktewater en grondwater in stedelijk en landelijk gebied		↑
Schaallat kwaliteitsniveaus		
Groen	Er wordt voor alle waterlichamen voldaan aan de richtlijn vanuit het KRW en de grondwaterkwaliteit is goed	
Geel	Er wordt voor verschillende waterlichamen voldaan aan de richtlijn vanuit het KRW en grondwaterkwaliteit is op enkele plekken niet goed	
Oranje	Er wordt voor enkele tot geen waterlichamen voldaan aan de richtlijn vanuit het KRW en grondwaterkwaliteit is op verschillende plekken niet goed	

Er zijn twee grondwaterbeschermingsgebieden aanwezig in de gemeente, namelijk één op waterwingebied Grubbenvorst en één op waterwingebied Breehei. Dit waterwingebied ligt op grondgebied van de gemeente Venray, maar het grondwaterbeschermingsgebied valt binnen de gemeente Horst aan de Maas.

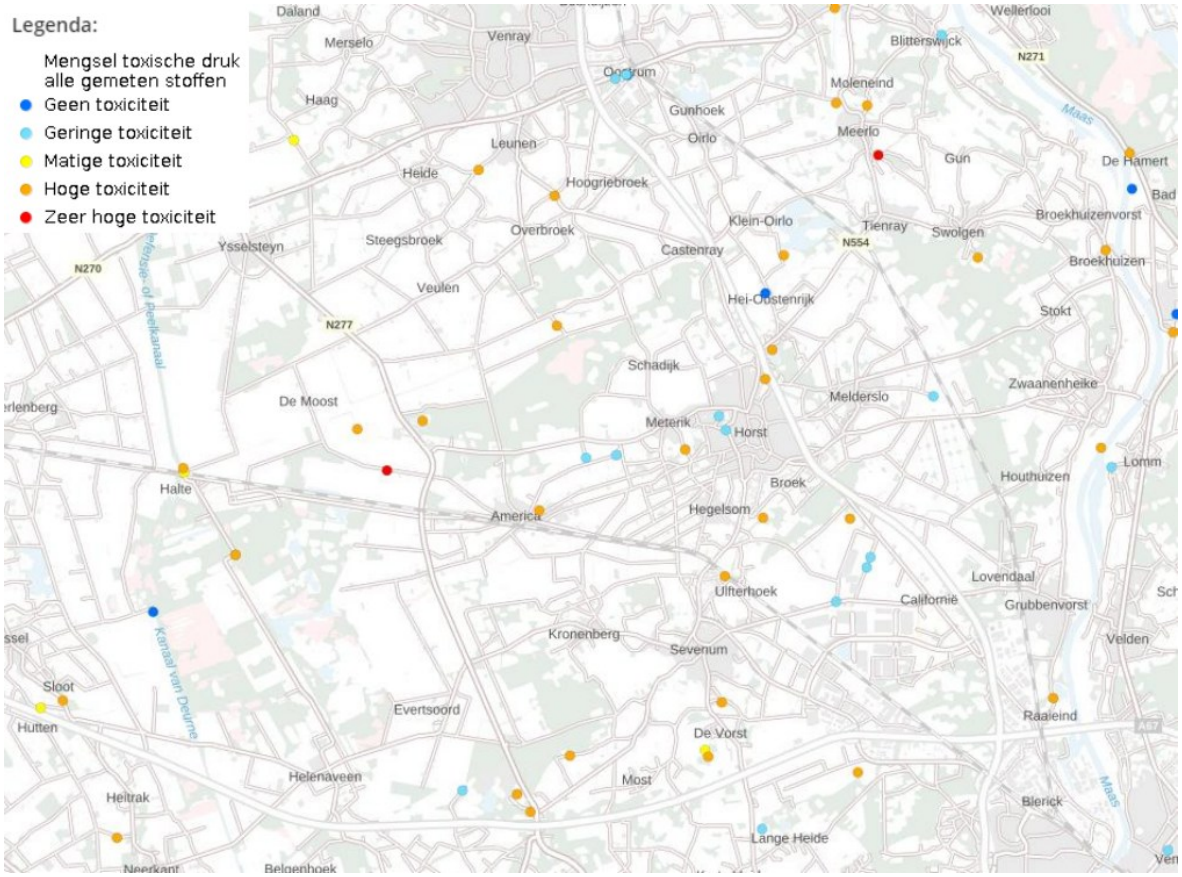

Figuur 5-6 Grondwaterbeschermings- en waterwingebieden (52)

Meerdere (natuur)gebieden in de gemeente Horst aan de Maas hebben te kampen met verdroging, matige waterkwaliteit en ecologische/ecohydrologische ontwikkeling die niet optimaal is. De kwaliteit van het grondwater en het oppervlaktewater in Horst aan de Maas is laag. Er komen veel afvalstoffen en meststoffen in het oppervlaktewater en het grondwater (9). De toxische druk is op verschillende plekken in de gemeente hoog (zie Figuur 5-7) Deze geeft aan dat het waterleven veel last heeft van giftige stoffen. Bij een hoge toxische druk kan het aantal soorten planten en dieren afnemen, of zelfs verdwijnen. Het waterleven is een graadmeter voor de waterkwaliteit (Atlasleefomgeving).

Bovendien wordt op verschillende plekken in de gemeente een te hoog aandeel aan bestrijdingsmiddelen in het oppervlaktewater gemeten. Een teveel aan bestrijdingsmiddelen in het water heeft een negatief effect op waterplanten en waterdieren en daarmee de algehele waterkwaliteit (29).

Er zijn verschillende plekken in de gemeente waar de waterkwaliteit niet goed is en de toxiciteit hoog. Daarom wordt kwaliteitsniveau 'oranje' toegekend.

Figuur 5-7 Kwaliteit oppervlaktewater uitgedrukt in toxische druk (53)

Waterschap Limburg stelt het doel in een schoon grond- en oppervlaktewatersysteem te voorzien dat voldoet aan de doelen van de KRW. Door het toepassen van Kaderrichtlijn Water (KRW) maatregelen wordt verwacht dat de kwaliteit van het oppervlaktewater zal verbeteren. Echter, klimaatverandering en landbouw kunnen negatieve effecten hebben op de waterkwaliteit en waterkwantiteit.

Eén van de bouwstenen voor de omgevingsvisie die wordt genoemd vanuit het Waterschap Limburg gaat over het in de toekomst beschikken over voldoende en kwalitatief goed oppervlaktewater en grondwater.

In de referentiesituatie wordt een verbetering t.o.v. de huidige situatie verwacht maar nog geen algehele goede waterkwaliteit daarom wordt kwaliteitsniveau 'geel' gegeven.

Met vriendelijke groet
Marloes en Jeroen Spaander
Namens stichting EDSP ECO
www.edsp.eco
+31 (0) 6 2888 3999

Aan: Gemeente Horst aan de Maas

Van: De Klimaatcoalitie en stichting EDSP ECO

Datum: 31-03-2025

Onderwerp: Inbreng concept omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 namens de Klimaatcoalitie en stichting EDSP ECO - eis naleving (EU) wet- en regelgeving gebruiksverbod landbouwgif in beschermde natuur- drinkwaterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden.

Beste [ambtenaar 1], [ambtenaar 2], [ambtenaar 3], [ambtenaar 4] en wethouder Robert Martens,

Op 24 maart 2025 waren we door gemeente Horst aan de Maas uitgenodigd voor de stakeholdersbijeenkomst om namens de Klimaatcoalitie inbreng te leveren op de concept Omgevingsvisie 2040. We hebben het als een grote teleurstelling ervaren. Zoals jullie weten hebben we de afgelopen jaren meerdere keren om tafel gezeten met de verantwoordelijke wethouders en ambtenaren om aan te dringen op meer & betere handhaving op bestaande (EU) wet & regelgeving omtrent landbouwgif en drinkwaterbescherming.

Tijdens de stakeholders-bijeenkomst werden we echter verzekerd dat we geen grote wijzigingen hoeven te verwachten op dat vlak in de omgevingsvisie 2040. De presentator van de conceptvisie stelde de aanwezige landbouwgifgebruikers meerdere malen gerust en gaf zeer stellig aan dat ze zich nergens zorgen over hoefden te maken. We staan er telkens weer versteld van dat bedrijven die aantoonbaar jaar in jaar uit ons drinkwater en onze leefomgeving vergiftigen, beschermd worden door de overheid ten koste van onze gezondheid, de natuur en de toekomst van onze kinderen.

Een steeds grotere groep Nederlands beschouwt het als crimineel gedrag indien je in natuur- of grondwaterbeschermingsgebieden of op een paar meter afstand van een slaapkamer van kleine kinderen de gewassen aan het bespuiten bent met landbouwgif. In het kaartje onderaan deze mail, die jullie tijdens ons vorige overleg aangeleverd hebben, zie je de kleuren groen, oranje en roze. Die kleuren geven het aantal jaren aan dat een druppel landbouwgif er over doet voordat het in het drinkwater terecht komt. Op de kaart is te zien welke generatie we opzadelen met een giftige cocktail en ondrinkbaar water voor elke druppel gif die we vandaag over het land spuiten. De kaart laat niet zien hoeveel en hoeveel verschillende soorten landbouwgif er de afgelopen decennia al over het land gesproeid is.

Onze conclusie is dat de gedeputeerden van de provincies en wethouders en ambtenaren van gemeenten stelselmatig de belangen van vervuilers behartigen en net doen alsof ze geen mogelijkheden hebben om in actie te komen. Diezelfde gedeputeerden, wethouders en ambtenaren weten heel goed dat er wel degelijk mogelijkheden en zelfs verplichtingen gelden om de huidige en toekomstige generaties te beschermen. Zo heeft Natuur & Milieu bijvoorbeeld een prachtige handleiding voor gemeenten uitgebracht waarin exact te lezen valt wat gemeenten nu al kunnen ondernemen om de inwoners en de natuur te beschermen. (zie de bronnen onderaan deze mail)

Wat ons betreft is het de hoogste tijd dat we de eigenaren van die bedrijven en diegenen die hen een hand boven het hoofd houden terwijl die bedrijven onze leefwereld vernietigen, aansprakelijk gaan stellen. Als je echt van je gezin houdt en je verantwoordelijk voelt voor een veilige toekomst dan zet je je daarvoor in.

We zouden graag zien dat deze volledige emailwisseling inclusief de documenten die we als bron hebben aangemerkt, opgevoerd worden als de officiële inbreng van de Klimaatcoalitie en stichting EDSP ECO op de conceptversie van de Omgevingsvisie 2040 van Horst aan de Maas. We zullen deze ook opvoeren in het online gifvrij archief van de Klimaatcoalitie (we hebben de namen van de betrokken ambtenaren verwijderd).

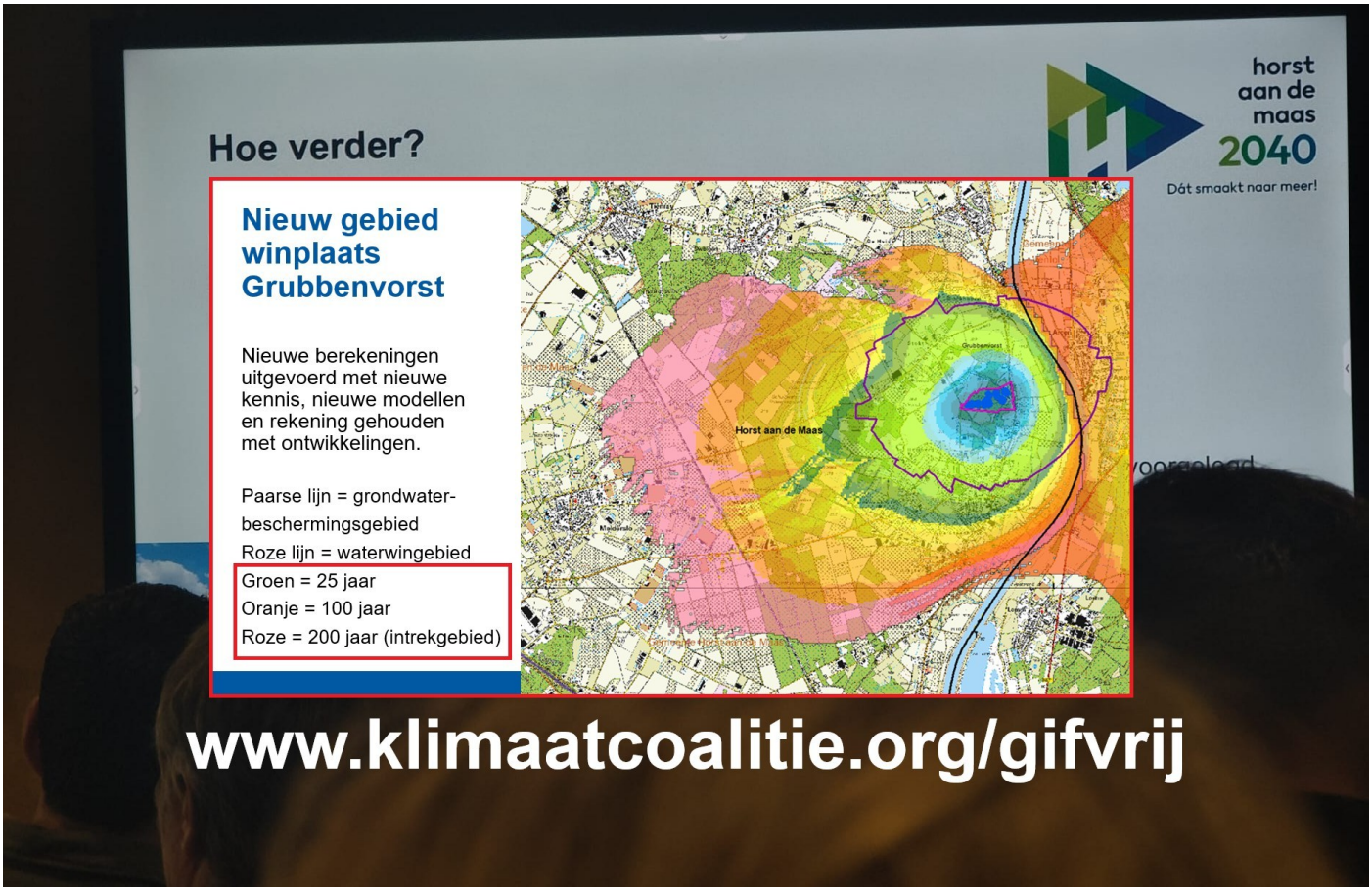
Alvast hartelijk dank voor jullie reactie.
Met vriendelijke groet
Marloes en Jeroen Spaander
Namens de Klimaatcoalitie en stichting EDSP ECO
www.klimaatcoalitie.org / www.edsp.eco
+31 (0) 6 2888 3999

Bronnen

Natuur & Milieu artikel handleiding gemeenten: https://natuurenmilieu.nl/nieuws-artikel/nieuwe-handleiding-geeft-gemeenten-handvatten-om-burgers-te-beschermen-tegen-pesticiden

Natuur & Milieu handleiding voor gemeenten: https://klimaatcoalitie.org/docs/2025-03-10-natuurenmilieu-gemeentelijk-handleiding-regulering-bestrijdingsmiddelen.pdf
Zie ook: www.klimaatcoalitie.org/docs/2024-05-10-natuurenmilieu-bestrijdingsmiddelen-in-nederlandse-natuur-en-water-schending-van-europese-verplichtingen.pdf

Klimaatcoalitie gifvrij archief: honderden rapporten, documenten en artikelen over landbouwgif: https://klimaatcoalitie.org/gifvrij#docs-en-nieuws

Van: Marloes Spaander
Verzonden: Wednesday, February 19, 2025 14:56
Aan: [ambtenaar 1]
CC: Jeroen Spaander
Onderwerp: verzoek ondersteuning naleving EU-regels en gebruiksverbod landbouwgif in beschermde natuur- drinkwaterwin- en grondwaterbeschermingsgebied Horst aan de Maas

Beste [ambtenaar 1]

Hartelijk dank voor je e-mail en de gedeelde informatie. We waarderen het dat je een deel van de zienswijze met ons hebt gedeeld. Daarnaast zijn we positief gestemd over het nieuws van vorige week met betrekking tot de spuitzones: Eerste stap naar duidelijkheid over spuitzone. We vinden het bemoedigend dat jullie hiermee aan de slag zijn gegaan.

We zijn echter benieuwd naar de vervolgstappen. Hoewel de nieuwe regels voor spuitzones van toepassing zijn op nieuwe situaties, blijven de risico's voor bestaande situaties ongewijzigd. Kun je toelichten welke maatregelen jullie overwegen om ook de bewoners in deze reeds bestaande situaties te beschermen tegen blootstelling aan bestrijdingsmiddelen? Ben je bekend met de nieuwe handleiding voor gemeenten om burgers te beschermen tegen pesticiden van Urgenda en Natuur & Milieu en zijn jullie daar al mee bezig? https://natuurenmilieu.nl/nieuws-artikel/nieuwe-handleiding-geeft-gemeenten-handvatten-om-burgers-te-beschermen-tegen-pesticiden/

Het stuk is opgesteld door Anne de Vries (Natuur & Milieu), IJzer Advocaten en FLO Legal in opdracht van Natuur & Milieu en Urgenda en wordt ondersteund door een brede coalitie van organisaties: AARDige Buren, De Bijenstichting, Caring Doctors, Greenpeace Nederland, Parkinson Vereniging, ParkinsonNL, Pesticide Action Network (PAN) Netherlands, De Vlinderstichting en Vogelbescherming Nederland.

Handleiding voor gemeenten om burgers te beschermen tegen bestrijdingsmiddelen:
https://natuurenmilieu.nl/app/uploads/Gemeentelijk-handleiding-Regulering-Bestrijdingsmiddelen.pdf

Daarnaast zijn we benieuwd naar de plannen van de gemeente om drinkwaterwingebieden te beschermen tegen schadelijke stoffen. In het artikel van Vewin zegt wethouder Eric Beurskens "In onze gemeente bevindt zich een grondwaterbeschermingsgebied waar WML grondwater wint voor de drinkwatervoorziening. Het gaat hier om water dat ondergronds afstroomt van de Peel richting de Maas. Uiteraard zijn we daar en in de gebieden eromheen erg streng op zaken als het gebruik van bestrijdingsmiddelen en het vervoer van gevaarlijke stoffen." Welke strenge maatregelen worden er al genomen in het drinkwaterwingebied en welke nieuwe strenge maatregelen komen er nog bij? En hoe zal hier op worden gehandhaafd?

We zouden graag horen welke acties jullie op dit gebied overwegen.

Alvast hartelijk dank voor je reactie.

Met vriendelijke groet,

Marloes en Jeroen Spaander

www.klimaatcoalitie.org

+31 (0) 6 2888 3999

Van: [ambtenaar 1]
Verzonden: vrijdag 7 februari 2025 15:42
Aan: Marloes Spaander
Onderwerp: RE: Antwoorden op de nog uitstaande vragen

Beste Marloes en Jeroen,

In oktober ’24 heb ik onderstaande mail naar jullie gestuurd (even helemaal naar beneden scrollel). In de bijlage met vragen en antwoorden grondwaterbeschermingsgebied staat dat wij een zienswijze hebben ingediend die niet openbaar was.

Feitelijk is dit nog steeds zo. Ik wil jullie de passage over grondwaterbeschermingsgebieden die wij opgenomen hadden ook niet onthouden. We hadden immers afgesproken dat ik deze met jullie zou delen.

Omdat ik de volledige zienswijze niet kan delen stuur ik je wel de betreffende passage .Zie hieronder.

5. Algemeen

In Bijlage II bij de Ontwerpverordening, het Overzicht Informatieobjecten, worden onder andere het grondwaterbeschermingsgebied, het waterwingebied en de natuurbeekzone aangewezen. De regels bij deze gebieden wijzigen echter niet. Desondanks geven wij u onderstaande wijzigingen van de regels in overweging mee. Waarbij wij benadrukken het van belang te achten dat voor alle sectoren, waaronder de agrarische sector, de impact van de wijzigingen goed in beeld gebracht en afgewogen wordt.

- Ten aanzien van waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden
    - In gebieden die zijn aangewezen als waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied, moeten provincies de kwaliteit van het grondwater beschermen (i.v.m. de winning voor menselijke consumptie). Wij zien dat de Provincie nog geen keuze heeft gemaakt (geen vaststellingsbesluit heeft genomen) over de herziening van het grondwaterbeschermingsgebied (de 25, 100 of 200 jaarzone). Wij verzoeken u om in hoofdstuk 4 Grondwater, Artikel 4.9 en Paragraaf 4.2.2. passendere risicobeheersmaatregelen op te nemen voor de bescherming van ons grondwater (zeker daar waar het gaat om drinkwaterwinning voor menselijk gebruik). Het gaat er met name om een zorgvuldigere afweging te maken ten aanzien van toegestane gevaarlijke stoffen (onderdeel A en B van bijlage III) en de aangeven drempelwaarden in bijlage III, in relatie tot de milieubelastende activiteiten.
    - Wij verzoeken u om de toelatingen van bestrijdingsmiddelen vanuit het CTGB kritisch tegen het licht houden en voor de grondwaterbeschermingsgebieden aanvullende maatregelen te nemen.
- Ten aanzien van natuurbeekzone
    - Wij verzoeken u om in Hoofdstuk 8 Natuurgebieden en specifiek voor natuurbeekzones In paragraaf 8.1.3, aanvullende/passende maatregelen op te nemen omtrent milieubelastende activiteiten. Het gaat hierbij specifiek om milieubelastende activiteiten t.a.v. herstel oppervlakte waterkwaliteit (KRW) en bevordering van de biodiversiteit. Daarnaast verzoeken wij uw college om spuitzones met een passende afmeting in te stellen langs natuurbeken.

Op basis van de bovenstaande verzoeken wij u de zienswijzen over te nemen en de gevraagde aanpassingen aan de Omgevingsverordening door te voeren.
Gezien de impact van de voorgestelde wijzigingen voor Horst aan de Maas, stellen wij het daarnaast op prijs dat er overleg plaatsvindt. Uiteraard zijn wij ook bereid om deze zienswijze mondeling toe te lichten en vragen u om ons van de verdere procedure vroegtijdig op de hoogte te houden.

Bijgaand (zie bijlage) het voorstel van GS aan PS inzake wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg. In dit document is ook de nota van zienswijzen opgenomen. Het antwoord op bovenstaande passages vind je terug op pagina 180.

Dit document is ook te vinden via de website van de Provincie Limburg: home – vergaderingen - PS provinciale staten 13/12/24 - G-24-037

In de reactie op onze zienwijze wordt verwezen naar de actualisatie van de POVI, (dit proces loopt nu), is volgens mij ook weer vatbaar voor zienswijze en mogelijk bezwaar. Dit zal waarschijnlijk Q1of 2 van dit jaar worden gepubliceerd. Goed om deze dus in de gaten te houden.

Met vriendelijke groet,

[ambtenaar 1]

gemeente horst aan de maas | Partner in GEZONDSTE REGIO

Van: [ambtenaar 1]
Verzonden: maandag 21 oktober 2024 15:55
Aan: Marloes Spaander; [ambtenaar 3]; [ambtenaar 4]
Onderwerp: Antwoorden op de nog uitstaande vragen

Hoi Marloes en Jeroen,

Naar aanleiding van ons laatste overleg hadden we nog enkele vragen openstaan.

In de bijlage treffen jullie de antwoorden aan voor zover wij die nu hebben.

Ik vroeg jullie aan het einde van het overleg (op de “gang”) nog of er al een reactie was van de provincie. Jullie gaven aan deze nog niet gezien te hebben. Ik ben zo vrij geweest om bij de provincie te vragen of de brief al beantwoord was.

Deze heb ik voor het gemak ook bijgevoegd.

Mochten er nog vragen over zijn dan horen wij het natuurlijk graag.

Met vriendelijke groet,

[ambtenaar 1]

Van: [ambtenaar 1]
Verzonden: dinsdag 15 oktober 2024 14:29
Aan: Marloes Spaander
Onderwerp: Bescherming grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening - gemeente Horst ad Maas.pptx

Hoi Jeroen en Marloes,

In de bijlage het kaartje zoals besproken met beschermingszones.

Met vriendelijke groet,

[ambtenaar 1]

Van: Marloes Spaander
Verzonden: Sunday, September 8, 2024 11:14:58 AM
Aan: [ambtenaar 1]
CC: [ambtenaar 3]; Wethouder Robert Martens ; Jeroen Spaander
Onderwerp: Bevestiging 19 september m.b.t. verzoek ondersteuning naleving EU-regels en gebruiksverbod landbouwgif in beschermde natuur- drinkwaterwin- en grondwaterbeschermingsgebied Horst aan de Maas

Beste [ambtenaar 1]

Op 19 september hebben we een afspraak staan onder voorbehoud dat de nieuwe wethouder Robert Martens op dat moment beschikbaar is.

Vervolgafspraak:

Onder voorbehoud dat de opvolger van Thijs ermee akkoord gaat, is de vervolgafspraak op: 19 september 2024 om 14.00u.

Aanwezig: opvolger Thijs Kuipers, [ambtenaar 1], [ambtenaar 3], Marloes en Jeroen Spaander

Zie ook onderstaande mail en de stukken in de bijlage.

Gaat deze afspraak definitief door?

Met vriendelijke groet

Marloes & Jeroen Spaander

Namens Voedselbos Hilkensberg, de Klimaatcoalitie en de Bomenbond

+31 (0) 6 2888 3999

Van: Marloes Spaander
Verzonden: maandag 24 juni 2024 16:19
Aan: Wethouder Thijs Kuipers; [ambtenaar 1], [ambtenaar 3]
CC: Jeroen Spaander
Onderwerp: Bevestiging afspraken m.b.t. verzoek ondersteuning naleving EU-regels en gebruiksverbod landbouwgif in beschermde natuur- drinkwaterwin- en grondwaterbeschermingsgebied Horst aan de Maas

Beste Thijs, beste [ambtenaar 1]

Nogmaals hartelijk dank dat jullie ons te woord hebben gestaan. Hieronder hebben we een korte opsomming van de afspraken en de vervolgafspraak gegeven.

Bijeenkomst: Verzoek ondersteuning naleving EU-regels en gebruiksverbod landbouwgif in beschermde natuur-drinkwaterwin en grondwater beschermd gebied Horst aan de Maas

Datum: 14 juni 2024

Aanwezig: Thijs Kuipers, [ambtenaar 1], Marloes en Jeroen Spaander

Gemaakte afspraken:

- De gemeente gaat uitzoeken wie het bevoegd gezag is voor beleid en handhaving van het gebruik van bestrijdingsmiddelen en mest in beschermde natuur- drinkwaterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden. Hoe zit het juridisch in elkaar?

Wat kan de gemeente doen binnen het huidige wettelijke regime? En welke mogelijkheden heeft de gemeente om het wettelijk regime in de toekomst strenger te maken, mogelijk gekoppeld aan de Omgevingsvisie 2040?

- [ambtenaar 3] had eerder al het idee om aanvullende eisen te maken in de Omgevingsvisie voor gewasbeschermingsmiddelen/ bestrijdingsmiddelen in dorpsrandzones, om daar extra verordeningsbepalingen voor te maken, zoals dat in Brabant is gebeurd.

[ambtenaar 1] gaat [ambtenaar 3] bij dit dossier betrekken.

- [naam verwijderd] vraagt of voor het reces kan worden gemaild wat ze hebben uitgezocht over wie waar verantwoordelijk voor is. Thijs weet niet of [ambtenaar 3] daar voor het reces nog tijd voor heeft.
- De gemeente gaat kijken wat Natuur en Milieu zegt over waar het gezag ligt. Ze gaan ook naar het rapport van Natuur en Milieu bekijken. Wij kunnen hen vervolgens in contact met de juiste mensen van Natuur en Milieu mocht dit gewenst zijn.
- [ambtenaar 1] gaat provincie vragen hoe zij nu denken dat het in elkaar zit, waar de verantwoordelijkheid ligt. En dan gaat hij kijken of dat klopt en wat de gemeente daarmee kan. Als de gemeente weet hoe het zit kunnen zij de provincie en waterschap aanspreken op hun verantwoordelijkheden. De gemeente wil duidelijk krijgen: welke verantwoordelijkheden kan de gemeente nemen? Waar kan de gemeente het NVWA op aanspreken? Waar kan de gemeente de provincie en het waterschap op aanspreken?

Vervolgafspraak:

Onder voorbehoud dat de opvolger van Thijs ermee akkoord gaat, is de vervolgafspraak op: **19 september 2024 om 14.00u**.

Aanwezig: Opvolger Thijs Kuipers, [ambtenaar 1], [ambtenaar 3], Marloes en Jeroen Spaander

In de bijlagen en onderstaande mails staan alle relevante documenten en links.

Met vriendelijke groet,
Marloes & Jeroen Spaander
Namens Voedselbos Hilkensberg, de Klimaatcoalitie en de Bomenbond
+31 (0) 6 2888 3999

Van: Marloes Spaander
Verzonden: Sunday, May 26, 2024 15:22
Aan: Wethouder Thijs Kuipers
Onderwerp: Verzoek ondersteuning naleving EU-regels en gebruiksverbod landbouwgif in beschermde drinkwaterwin- en natuurgebieden Horst aan de Maas

Beste Thijs,

Vorig jaar hebben we gezegd dat we nog eens zouden afspreken om na te praten over de actie Voor de Windmolens. Wij zijn er niet meer aan toegekomen om een afspraak in te plannen vanwege overvolle agenda's maar zouden het erg leuk vinden om je toch nog eens te spreken voordat je stopt als wethouder en nu hebben we daar ook een mooie aanleiding voor.

Het is je waarschijnlijk niet ontgaan maar we zijn deze week een landelijke actie gestart vanuit de Klimaatcoalitie, de Bomenbond en nog een aantal organisaties om onze drinkwater- en natuurgebieden te beschermen tegen landbouwgif en van de Provincies te eisen dat ze zich eindelijk aan de Europese regelgeving gaan houden (zie de bijlage met onze verzoeken aan o.a. het provinciebestuur van Limburg) ter bescherming van onze gezondheid, de natuur en daarmee de toekomst.

Ook in gemeente Horst aan de Maas hebben we een beschermd drinkwaterwin- en grondwatergebied omringd door het natuurnetwerk waarbij we jouw hulp nodig hebben om die te beschermen tegen landbouwgif en mest. Wij wonen midden in dat beschermde gebied en zien dagelijks dat er om ons heen grote hoeveelheden landbouwgif en mest gebruikt worden en als we hierover bellen naar de instanties die hiervoor bedoeld zijn dan worden we van het kastje naar de muur gestuurd zonder dat er actie wordt ondernomen. Het is natuurlijk schandalig dat een klein aantal mensen zich niets aantrekt van de wet- en regelgeving en hier flink aan verdient ten koste van de gezondheid en de toekomst van onze kinderen en dat de overheid haar taak verzaakt door niet in te grijpen.

In Horst aan de Maas kan het blijkbaar nog een trede erger. Wij en een aantal andere organisaties hebben hier in het gebied nu drie voedselbossen aangelegd (zie blauwe cirkel in de kaart hieronder) en voor een vierde zijn de plannen ingediend bij de gemeente. Er is nu bezwaar ingediend tegen de uitbreidingsplannen met als reden dat de plannen het spuiten van landbouwgif in de directe omgeving in de weg zouden zitten. Dit kan natuurlijk niet de bedoeling zijn. Er is duidelijke EU-regelgeving en Nederlandse wetgeving dat er in de drinkwaterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden niet met landbouwgif of mest gewerkt mag worden!

We zouden graag op korte termijn om tafel willen met je om te bespreken hoe we ervoor kunnen zorgen dat onze kinderen een veilige toekomst hebben en de uitbreidingsplannen voor organisaties en bedrijven die hier wel aan bijdragen (en hier flink in investeren) ondersteuning ondervinden i.p.v. tegenwerking. Bedrijven die gebruik maken van landbouwgif en mest worden met vele miljoenen subsidie gesteund door de overheid terwijl zij ieders gezondheid in gevaar brengen terwijl organisaties die juist de gezondheid en natuur willen beschermen en verbeteren bijna geen ondersteuning ontvangen.

Met vriendelijke groet,

Marloes & Jeroen Spaander

Namens Voedselbos Hilkensberg, de Klimaatcoalitie en de Bomenbond

+31 (0) 6 2888 3999

Bronnen en kaarten

https://www.drinkwaterplatform.nl/grondwaterbeschermingsgebieden-wat-mag-er-wel-en-wat-niet/

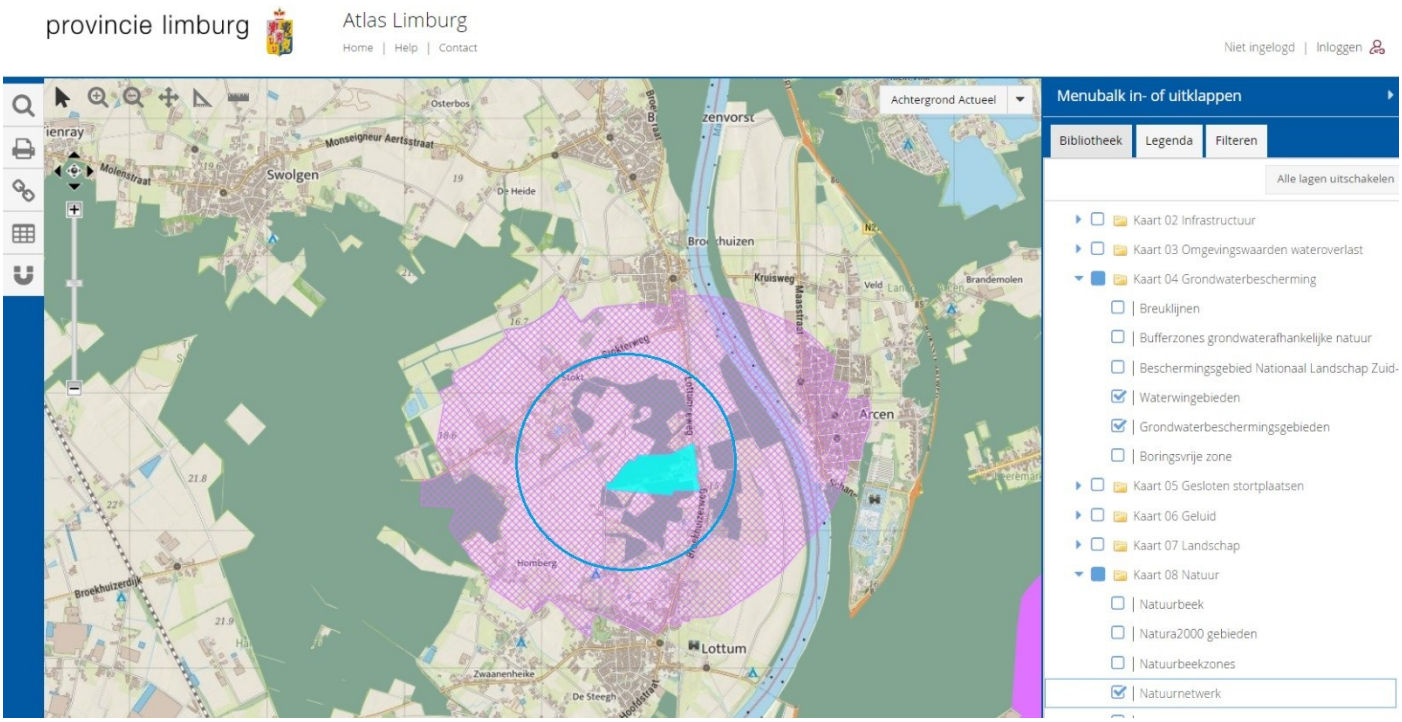
https://www.infomil.nl/onderwerpen/lucht-water/handboek-water/thema-s/grondwater/achtergrond/

https://www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw/mest

Voorbeelden van handelingen buiten inrichtingen waarvoor in de PMV-verbodsbepalingen zijn opgenomen ter bescherming van waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en/of boringvrije zones zijn:

- het hebben, gebruiken, vervoeren of op of in de bodem brengen van schadelijke stoffen of bestrijdingsmiddelen
- het brengen van meststoffen op of in de bodem

https://klimaatcoalitie.org/gifvrij#docs-en-nieuws (meer dan 350 onderzoeksrapporten, regel- en wetgeving, rechterlijke uitspraken en nieuwsberichten)

Van: De Klimaatcoalitie Verzonden: Saturday, May 25, 2024 16:53

Aan: Provincie Limburg

CC: Bomenbond Limburg

Onderwerp: 2024-05-24-klimaatcoalitie-verzoek-aan-gs-limburg-naleving-eu-regels-gebruiksverbod-landbouwgif-in-drinkwater-en-natuurgebieden

Geachte griffie van de provincie Limburg,

Zou u zo vriendelijk willen zijn om onze brief met verzoeken en vragen aan de Gedeputeerde Statenleden te overhandigen en deze ter informatie beschikbaar te stellen aan Provinciale Statenleden en deze te publiceren op de online omgeving van de Provincie?

Alvast hartelijk dank en met vriendelijke groet,

Marloes Spaander en Marye de Bruyne

Namens De Klimaatcoalitie

www.klimaatcoalitie.org/organisaties

Onderwerp: Verzoek naleving en handhaving EU-regels gebruiksverbod landbouwgif in drinkwater- en natuurgebieden

Datum: 25-05-2024

Geachte leden van het provinciebestuur van Limburg, Beste Emile Roemer, Léon Faassen, Stephan Satijn, Michael Theuns, Jasper Kuntzelaers, Marc van Caldenberg, Elianne Demollin-Schneiders en Diederik Timmer,

Uit onderzoek van Natuur & Milieu blijkt dat u als provinciebestuur de Europese regels schendt door gebruik van giftige bestrijdingsmiddelen in drinkwater- en natuurgebieden toe te staan of hier niet of nauwelijks tegen op te treden. Naar aanleiding van vragen over de resultaten van het desbetreffende onderzoek verwees Minister Adema naar u als verantwoordelijke voor (het niet nakomen van) de naleving en de handhaving van deze regelgeving.

Uit meerdere onderzoeksrapporten, verslagen van overheidsinstanties, nieuwsberichten [bronnen] en uit persoonlijke ervaringen blijkt dat u uw verplichtingen en verantwoordelijkheden niet nakomt. Gezien de ernstige gevolgen voor onze gezondheid, de natuur en de toekomst van de generaties na ons, eisen wij een gifverbod en handhaving en pleiten we voor biologische landbouw in deze beschermde gebieden.

Overwegende dat;

- Wetenschappers waarschuwen voor hersenziektes zoals Parkinson, een verband met autisme en ADHD, verschillende kankersoorten, longaandoeningen, voortplantings- en immuniteitsproblemen.
- Een chronische blootstelling aan lage hoeveelheden bestrijdingsmiddelen al genoeg is om deze ernstige ziektes te veroorzaken.
- Er in Nederland steeds minder insecten en dieren die insecten eten zoals vogels en egels, zijn door landbouwgif.
- De voedselvoorziening bedreigd wordt doordat planten niet meer worden bestoven.
- Nederland het hoogste gifgebruik per hectare landbouwgrond en de meest vervuilde wateren van Europa heeft.

Ons verzoek

Verzoeken wij het bestuur van de provincie om zich te houden aan de Europese regels door een gebruiksverbod voor bestrijdingsmiddelen op te leggen in drinkwater- en natuurgebieden en verzoeken daarnaast om op te treden tegen overtredingen van het verbod. We pleiten ervoor dat u enkel nog biologische boeren in kwetsbare gebieden toestaat.

Onze vragen

- Bent u bewust van de schadelijke gevolgen voor de gezondheid, de natuur en daarmee onze toekomst?
- Waarom houdt u zich niet aan de EU-regelgeving en uw verplichtingen om deze op te leggen en te handhaven?
- Bent u ook van mening dat u aansprakelijk bent voor de gevolgen van het niet nakomen van uw verplichtingen?
- Wat zijn uw intenties en planning om alsnog aan uw verplichtingen te gaan voldoen?
- Wat zijn de stappen die u tot dusver heeft ondernomen om alsnog aan uw verplichtingen te gaan voldoen?

Wij ontvangen graag zo spoedig mogelijk een reactie op onze verzoeken en antwoorden op onze vragen.

Alvast hartelijk dank en met vriendelijke groet,

Marloes Spaander en Marye de Bruyne

Namens De Klimaatcoalitie

www.klimaatcoalitie.org/organisaties

Bronnen

- Gifvrij petitie: gifvrij-petitie.klimaatcoalitie.org
- Honderden onderzoeksrapporten, regel -en wetgeving, rechterlijke uitspraken en nieuwsberichten etc.:

  www.klimaatcoalitie.org/gifvrij#docs-en-nieuws
- Onderzoeksrapport Natuur & Milieu:

  www.klimaatcoalitie.org/docs/2024-05-10-natuurenmilieu-bestrijdingsmiddelen-in-nederlandse-natuur-en-water-schending-van-europese-verplichtingen.pdf